

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. XXXIV. Humilitatem magnanimitati non repugnare, sed potius eius
esse causam & fundamentum.t

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

cit ergo Salomon: Simulatque scivi, me sine speciali Dei dono semper has potentias & animæ & corporis mei passiones continere non posse in illo veritatis & virtutis medio, quin aliquando exirent, adii Dominum, & deprecatus sum illum ex totis præcordiis meis. Sic ut hoc vincium medium sit, ut quis sit continens, & posset regere & coercere suas passiones, & in terra terminos tenere, & de omnibus tentationibus victoria potiri, & omnium virtutum perfectionem adipisci. Idque bene aduertit Propheta, dum aiebat: *Nisi Dominus adificauerit domum, in vanum laborauerunt, qui adificauerunt. Et nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat, qui custodit eam.* Ipse est, qui omne bonum nobis dare debet, & datum conseruare; quod nisi fiat, irritus omnis noster est labor.

CAPVT XXXVI.

Humilitatem magnanimitati non repugnare, sed potius eius esse causam & fundamentum.

SANCTVS Thomas loquens de magnanimitatis virtute, adfert hanc questionem. Sancti dicunt, ut & Sanctum Euangelium, valde nobis esse necessariam humilitatem, & etiam in aliis nobis opus esse magnanimitate, præsertim iis, qui ministeriis & officiis altis funguntur: Quæ virtutes sibi oppositæ videntur, nam magnanimitas animi magna do est, ad magna & excellentia amplectendum & aggrediendum, quæ ex se honorem merentur, videturque vtrumque humilitati plane repugnare, nam quantum ad prius, quod est magna amplecti, attinet, non videtur cum eadem conuenire, nam vnus humilitatis graduum quem Sancti ponunt, est: *Ad omnia*

*indignum & inutile se confiteri: & superbia & præsumptionis esse videtur, si quis quid complectatur, ad quod aptus non est. Quantum ad alterum quod est honore digna aggredi, etiam repugnare videtur, vere enim humilis procul abesse debet ab omni honoris & existimationis cupiditate. Huic quæstioni optime D. Thomas respondet & ait, quod quamuis primo intuitu & exteriori nominis sonu hæ virtutes videantur sibi opponi, tamen fieri non posse ut vna virtus alteri repugnet; & speciatim si attente has duas virtutes humilitatem & magnanimitatem intueamur, earumque veritatem & substantiam examinemus; inuenimus non solum non esse contrarias, sed sibi multum similes esse, vnamque ab altera multum dependere. Idque apte declarat, quantum enim ad prius, quod est amplecti & aggredi magna, quod proprium est magnanimitati, non solum non est humili contrarium, sed & ipsi valde proprium est, quodque ille solus qui huiusmodi est, bene facere potest. Si nostris viribus & mediis confidentes magna amplecteremur; præsumptionis sane esset & superbia. Quæ enim magna, imo etiam parua nostris fidentibus viribus nobis aggredi licet? quandoquidem nec ex nobis sufficientes sumus, ut vel bonam cogitationem habeamus, ut ait S. Paulus: *Non quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis.* Sed virtutis huius magnanimitatis, ad magna amplectendum & aggrediendum, fundamentum esse debet, nobis ipsis nec humanis mediis fidere, & omnem in Deo fiduciam ponere: quod vere humilitati proprium est.*

S. Bernardus in illud Canticorum: *Qua est ista, qua ascendit de deserto delictus affluens, innixa super dilectum suum?* Bene exponit omnem nostram virtutem, fortitudinem & bona opera super dilectum nostrum inniti debere. Ad quod probandum allegat Apostoli S. Pauli exem-

Magnanimitas & humilitas nominis non repugnant.

Magnanimitas humilitatis comes & socius.

2. ad Cor. 3. 5. Magnanimitas iuxta ac humilitas Dei ope, non propriis freta viribus magna molitur.

plum ad Corinthios: *Gratia autem Dei sum id quod sum, & gratia eius in me vacua non fuit, sed abundantius illis omnibus laboravi.* Incipiebat Apostolus labores & diligentiam, quam in Euangelii prædicatione adhibuerat, enarrare, & quidquid in Ecclesiæ augmentum & bonum fecerat, exponere, donec diceret, se plus omnibus, aliis Apostolis laborasse. Hinc S. Bernardus ait: Vide Apostole quid dicas, quare hoc dicere potes ut idem non amittas: *innitere super dilectum tuum. Non ego autem, sed gratia Dei mecum.* Et ad Philippenfes scribens dicit: *Omnia possum, & statim innititur super dilectum suum, & ait: In eo, qui me confortat.* In Deo omnia possumus, ipsius gratia omnium potentes erimus, super ipsum innitendum nobis, & ipse magnanimitatis nostræ fundamentum ponendus. Idque est quod ait Propheta Esaias: *Qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem.* Humanam enim fortitudinem, quæ fragilitas est, in Dei mutabunt fortitudinem, brachium suum fragile & carnis in Dei brachium, sicque fortes & ad omnia potentes euadent, nam in Deo omnia poterant. Idcirco recte dicebat Leo Papa: *Nihil arduum humilibus, nihil asperum mitibus.* Vere humilis est magnanimus, animosus & fortis ad magna amplectendum & aggrediendum, nihil illi arduum vel difficile, sibi enim non fidit sed Deo, & oculos in Deum figens & illi innitens, nihil illi obstitit: *In Deo faciemus virtutem, & ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.* In Deo omnia potest. Hæc illa sunt, quibus tam egemus, videlicet magno animo, fortitudine & in Deo fiducia, non pusillanimitate, quæ desiderium ministerium nostrum peragendi tollant. Sic ut in nobis humiles esse debeamus, noscentes nos ex nobis nihil posse nec valere: sed in Deo cuiusque virtute animosi & fortes ad magna amplectenda.

Magnanimitatis fundamentum est Deus, eiusque gratia.
ad Phil. 4. 13.

Isa. 40. 31.
Per magnanimitatem imbecillum hominis brachium fit potentissimum Dei brachium.

Leo Papa serm. 5. de Epiphania.
Nihil arduum humilibus.

Psal. 59. 14.
Humiles Dei auxilio nixi omnia possumus.

Basilius.
Isa. 6. 8.

S. Basilus in verba illa Esaiæ: *Ecce ego, mitte me.* hoc optime exponit: Vole-

bat Deus aliquem ad prædicandum populo suo mittere, & ut ipsi propositum omnia in nobis operari nostra accedente voluntate & consensu, dicebat ita ut Esaias audire posset: *Quem mittam, & quis ibit nobis?* respondit Propheta: *Ecce ego, mitte me.* Ponderat S. Basilus verba hæc & examinat, quod non dixerit: *Domine ego ibo, & hoc bene faciam.* Quoniam humilis erat, & perfectam propriam habebat fragilitatem, & sciebat temeritatis esse, audere dicere tantum se negocium, quod vires eius excedebat, confecturum. Sed dicebat: *Domine hic præsto sum & paratus facere quod iusseris: mitte me, & si me mittas, ibo.* Quasi dixisset: *Domine tam magno officio ineptus sum, ut hoc est, sed aptitudinem & sufficientiam mihi dare potes: tu verba in ore meo ponere potes, quæ corda moueant & mutant.* Si me mittas, ire poterò, & huic rei sufficiens ero, si in tuo nomine iuero. Et dixit illi Deus: *Vade.* Ecce (inquit S. Basilus) hic Propheta Esaias recepit gradum Prædicatoris & Apostoli Dei, quia in humilitatis materia norat respondere, quia sibi non adscribebat se posse ire, sed insufficientiam & fragilitatem suam agnoscentes omnem in Deo fiduciam ponebat, sciens se in eo omnia posse, & ab eo nullum sibi ire licere. Quare Deus ipsi concedit, & dicit ut vadat, illum statuens prædicatorem, Legatum & Apostolum suum. Hæc nostra fortitudo & magnanimitas ad magna amplectendum & aggrediendum esse debet. Ideo ne animo cade, quod fragilis & insufficientis sis. *Noli dicere: Puer sum:* dicebat Deus Ieremias. *Quoniam ad omnia qua mittam te, ibis, & uersa, quacunque mandauero tibi, loquere. Ne timeas à facie eorum, quia tecum ego sum.* Sic ut quantum ad hoc attinet, humilitas non solum non magnanimitati opposita, sed ipsius potius est radix & fundamentum.

Secundum, quod est magnanimi, est, quod cum magna & honore digna desiderat

derare oporteat. Quod neque humiliati contrarium est, nam ut recte ait Sanctus Thomas, quamvis magnanimus hoc desideret, non id honoris humani gratia desiderat, nec hic eius finis est: bene quidem illum mereri, sed illi non studere nec aestimare. Sed potius animi est tam honores & dedecus contemne, ut nihil magnum præter virtutem ducat, eiusque amore magna conetur, spernendo hominum honores. Virtus enim tam magnum quid est, ut nec ab hominibus satis honorari, nec sufficienti præmio affici queat, sed à Deo honore & præmio affici mereatur.

Ideoque magnanimus, nihili omnes mundi honores facit, quod vile & nullus precii quid illi sint: altius volat, solo Dei amore & virtutis ergo se ad operandum mouet & magna facit, alia omnia flocci pendens. Ut ergo quis tantum, tam generosum animum habeat, quique tam honores & contumelias mundi spernet qualem magnanimum habere oportet, magna opus est humilitate, ut ad tantam perfectionem pertingat, ut cum S. Apostolo Paulo dicere possit: *Scio & humiliari, scio & abundare (ubique & in omnibus institutus sum) & satiari, & esurire, & abundare & penuriam pati*: Noui quid facere conueniat in humiliatiōe & abundantia, in saturitate & fame. *Per gloriam & humilitatem, per infamiam & bonam famam, ut seductores & veraces, sicut qui ignoti, & cogniti: quasi morientes, & ecce viuimus.* Ut tam vehementes & contrarii honoris & contumeliæ venti, & laudum & detractionum, fauorum & perfectionum tempestates aliquam in nobis gignant mutationem, nec nos vacillare cogunt, sed ut semper in eodem statu permaneamus, magnū humilitas est fundamentum, multaq; cælo demissa sapientia opus est. Ignoro num te in abundantia gerere poteris ut Sanctus Apostolus Paulus. *Poteris fortasse pauperiem pati, mendicare, & in contumeliis & iniuriis humilis esse: sed nescio num in hono-*

re, in pulpitis & magnis dignitatibus te humilem exhibere posses. Hoc nec Angeli quidem in corde facere potuerunt, sed superbierunt & ceciderunt. Ad quod etiam dicit Boetius: *Cum omnis fortuna timenda sit, magis tamen timenda est prospera, quam aduersa.* Difficilius est humilitatem in honore & exultatione, & magnis dignitatibus, quam in contumeliis, & abiectis & vilibus officiis seruare, hæc enim secum humilitatem adferunt, illa vero superbiam & vanitatem scientia & alia inflant & euanescere faciunt. Hinc est, quod sancti dicunt, esse magnorum & perfectorum virorum humilitatem, posse inter magna dona & gratias quæ à Deo accipiunt & inter mundi honores humilem esse.

Narratur de Sancto Francisco quid, quod valde diuersum esse videtur, dum lulum pedibus calcare incipiebat, ut honorem vitaret, quo illum recipiebant. Dum quodam tempore vicum quendam intraret, honore magno ab incolis excipiebatur, ob opinionem, quam de sanctitate conceperant, & omnes habitum, manus & pedes osculabantur, ipso nullo modo resistente. Socius, qui cum illo erat, putabat illum eo honore delectari; adeoque tentatio illa crescebat ut postea illi diceret. Respondet Sanctus: *Frater, hi nihil plane faciunt, si comparetur cum eo, quod ipsis incumbit.* Socius amplius hac responsione scandalizatus est, quod mentem eius non intelligeret.

Tunc ait illi Sanctus: *Frater, omnem hunc honorem, quem vides fieri, non mihi sed Deo adscribo, cui proprius est, cum mihi exacte perspecta sit mea vilitas & abiectio, ipsique sibi commodant & viles sunt, quod Deum in creatura sua venerentur.* Mirabatur socius sancti perfectionem & abunde sibi satisfactum putauit. Idque merito, nam si quis Sanctus habeatur (qui omnium honorum, qui alicui exhiberi possunt, maximus est) & sciat omnem huius gloriam Deo dare, ut debet, & nihil sibi attribuat, nec illi quid

Boetius.

Difficilius est inter honores seruare humilitatem quam inter contumelias.

1 p. l. c. 37.
Chron. S.
Francisci.

Humili S.
Franciscus
honorē omniū
sibi exhibitiū
in Deum re-
serebat.

adhæreat huius dulcedinis, nec ea delectetur, sed integer in humilitate & abiectione sua permaneat, quasi nihil horum possideret, & quasi honor non illi, sed alteri exhiberetur, altissima hæc sanè perfectio & profundissima humilitas.

Humilitati studendum est in qui sunt lucerna mundi.

Ut ad hanc humilitatem Dei gratia perueniamus. omnes nobis nerui intendendi, qui sumus vocati, non ut in tenebris lateamus, vel sub modio abscondamur, sed in sublimi ut ciuitas supra montem posita, & lucerna super candelabrum ad illuminandum & lucem mundo inferendam, ponamur. Ad quod opus bona iaci fundamenta, & quantum ad nos attingit, desiderat: contemni & parui pendere, utque id ex profunda nostræ miseriæ vilitatis & nihil cognitione nascatur, quâ habebat Sanctus Franciscus, dum lutum pedibus calcaret, ut fatuus haberetur. Ex qua propria sui cognitione ut desiderium contemptus oriebatur; eodem modo ex eodem nascebatur, ut dum honoraretur, & homines habitum & pedes oscularentur, ipse non superbiret, nec pluris se faceret, & tam integer sua in humilitate & abiectione perstaret, quasi nihil ipsi honoris exhibitum fuisset, cum totum in Deum referret & transfunderet. Et ideo quamuis duo hi Sancti Francisci actus sibi repugnare videantur, tamen ex eadem radice & eodem humiliatis spiritu procedebant.

Humilis S. Franciscus lutum pedibus subiebat, ut pro fatuo haberetur.

Humilitas honores reicit simul, & recipit.

CAPVT XXXVII.

De aliis bonis & commodis, quæ in hoc tertio humilitatis gradu reperuntur.

Tva sunt omnia, & quæ de manu tua accepimus, dedimus tibi. Verba hæc dicebat Rex Dauid, postquam auri & argenti plurimum, & multum materiæ templo ædificando parauerat, & Deo obtulerat. Idemque nobis in omnibus bonis operibus faciendum & dicendum: Domine o-

1. Par. 29. 14. Deo bona omnia in acceptis referenda.

omnia bona nostra opera sunt tua, ideoque tibi reddimus, quod accepimus. Recte ait Sanctus Augustinus: *Quisquis tibi enumerat merita sua, quid tibi enumerat, nisi munerata tua, quæ à te accepit? hæc tua infinita bonitas & liberalitas tua est, qui vis dona & beneficia tua nobis noua merita esse, & dum nostris seruitiis satisfacis, compensas tua beneficia, & pro vna gratia aliam das, & pro vno beneficio aliud: Gratiam pro gratia.* Non satis est Domino, ut altero Ioseph triticum nobis dedisset, nisi & pecuniam & precium, quo emptum est, dederit. *Gloriam & gratiam dabis Dominus.* Quicquid est, Dei donum est, & ei totum est adscribendum & reddendum.

Inter omnia bona & commoda, quæ in tertio hoc humilitatis gradu reperitur, hoc vel vnum merito ponitur, quod sit gratitudo & gratiarum actio pro beneficiis à Deo acceptis. Luce meridiana clarior est, quam in Sacra Scriptura commendetur & æstimetur hæc gratiarum actio, cum aduertamus, dum ipse aliquod in populum suum conferebat beneficium, statim monumetum vel festum aliquod instituebat in gratitudinis signum; tam refert illi gratum esse, ut noua ab illo beneficia & gratias recipiamus. Quod aptissime fit tertio hoc humilitatis gradu, qui (ut dictum est) in eo consistit, ut homo nihil sibi boni adscribat, sed totum Deo, & ipsi omnem gloriam det. Et in hoc sita est vera & sincera gratiarum actio & gratitudo; non in eo ut ore tenus dicas: Ago tibi Domine gratias pro beneficiis tuis, quæuis & ore Deus laudandus sit, & ei gratias agendæ: si tamen id solum ore fiat, non illi gratiæ actus sed solum dictæ fuerint. Ut ergo Deo non solum gratiæ dicantur, sed & agantur, & non solum ore sed & corde & opere fiant, necesse te nosse, quicquid boni habes, à Deo esse, & illi reddere & totum attribuere, de omnibus gloriam dâs, & te de nullo extollens? hoc enim modo se honore spoliât, & videt suum non esse, & totum Deo cuius est dat.

Idiplum est, quod nos in Euangelio mor-